

Vida de Maria (IX): Adoració dels mags

A la segona meitat de l'Any Marià, la sèrie sobre la Vida de Maria es deté en l'escena de l'adoració dels mags, amb la qual es profetitzava l'arribada a l'Església de tots els pobles.

La Sagrada Família va tornar a Betlem. A orelles de Maria i de Josep ressonaven les paraules de l'ancià Simeó. A la memòria de la Mare de Déu acudrien els textos d'alguns profetes que, parlant del Messies, el seu Fill, afirmen que no només seria Rei d'Israel, sinó que rebria l'homenatge de tots els pobles de la terra.

Amb particular eloqüència ho havia anunciat Isaïes: *Els pobles s'acostaran a la teva llum, els reis vindran a la claror de la teva albada. Alça els ulls i mira al teu entorn: tots aquests s'han aplegat per venir cap a tu. (...) Et cobriran onades de camells, dromedaris de Madian i d'Efà; tots vindran de Saba portant or i encens i proclamant la grandesa del Senyor* (Is 60, 3-6).

Mentrestant, el temps transcorria en la més absoluta normalitat. Res feia presagiar cap esdeveniment fora del comú. Fins que un dia va succeir una cosa extraordinària.

Després de néixer Jesús a Betlem de Judea en temps del rei Herodes, uns Mags van arribar d'Orient a Jerusalem, preguntaven: *On és el rei dels jueus que acaba de néixer? Hem vist sortir la seva estrella i venim a adorar-lo.* (Mt 2, 1-2). Sant Mateu anota que, en sentir aquesta pregunta, *quan el rei Herodes ho va saber, es va inquietar, i amb ell tot Jerusalem* (Mt 2, 3).

Sabem molt poc d'aquests personatges. De tota manera, el text evangèlic ofereix algunes certeses: es tractava d'uns viatgers procedents d'Orient, on havien descobert un estel d'extraordinari fulgor, que els va moure a deixar les seves cases i marxar a la recerca del Rei dels jueus. La resta -el seu nombre, el seu país d'origen, la naturalesa de la llum celestial, el camí que van seguir- no passa de ser conjectura, més o menys fundada.

La tradició occidental parla de tres personatges, als quals dóna fins i tot un nom - Melcior, Gaspar i Baltasar-, mentre altres tradicions cristianes eleven el nombre fins a set i fins i tot dotze. El fet que procedissin d'Orient apunta a les llunyanes regions de l'altra banda del Jordà: el desert siria-aràbic, Mesopotàmia, Pèrsia. A favor de l'origen persa milita un episodi històricament comprovat. Quan, a principis del segle VII, el rei persa Cosroes II va envair Palestina, va destruir les basíliques que la pietat cristiana havia edificat en memòria del Salvador, excepte una: la Basílica de la Nativitat, a Betlem. I això per una senzilla raó: a la seva entrada figurava la representació d'uns personatges vestits amb abillament persa, en actitud de retre homenatge a Jesús en braços de la seva Mare.

La paraula mags, amb què els designa l'Evangeli, no té res a veure amb el que avui dia s'entén per aquest nom. No eren persones donades a la màgia, sinó homes cultes, molt probablement pertanyents a una casta d'estudiosos dels fenòmens celestes, deixebles de Zoroastre, ja coneguts per nombrosos autors de la Grècia clàssica. D'altra banda, és un fet comprovat que l'expectativa messiànica d'Israel era coneguda en les regions orientals de l'Imperi Romà, i fins i

tot en la mateixa Roma. No és estrany, doncs, que alguns savis pertanyents a la casta dels mags, en descobrir un astre d'extraordinari fulgor, ho haguessin interpretat -il·luminats interiorment per Déu- com un signe del naixement de l'esperat Rei dels Jueus.

Encara que la pietat popular uneix de manera gairebé immediata el naixement de Jesús amb l'arribada dels Mags a Palestina, no es coneix amb precisió l'època en què va tenir lloc; sí sabem que Herodes, sentint-se amenaçat, es va informar acuradament per ells del temps en què havia aparegut l'estel (Cf. Mt 2, 7). Després va preguntar als mestres de la Llei pel lloc de naixement del Messies, i els mestres van respondre citant el profeta Miquees: *i tu, Betlem, terra de Judà, no ets de cap manera la més petita de les principals viles de Judà, perquè de tu sortirà un príncep que pasturarà Israel, el meu poble* (Mt 2, 6). Servint-se d'un engany, Herodes va posar als Mags camí de Betlem: *aneu i informeu-vos amb exactitud d'aquest infant; i quan l'haureu trobat, feu-m'ho saber, perquè jo també pugui anar a adorar-lo* (Mt 2, 8). El seu propòsit era ben divers, ja que es proposava assassinar tots els homes nascuts a la ciutat i la seva comarca, menors de dos anys, per assegurar-se així de la mort del que -segons el seu curt entendre- venia a disputar-li el tron. D'aquestes dades es dedueix que l'arribada dels Mags va tenir lloc algun temps després del naixement de Jesús; potser un any o any i mig.

Després de rebre aquesta informació, els Mags es van dirigir amb pressa a Betlem, plens d'alegria en veure reaparèixer l'estel, que havia desaparegut misteriosament a Jerusalem. Aquest mateix fet advoca per la suposició que l'astre que els guiava no era un fenomen natural -un cometa, una conjunció sideral, etc., Com s'ha tractat moltes vegades de demostrar-, sinó un signe sobrenatural donat per Déu a aquests homes elegits, i només a ells.

Només sortir de Jerusalem -prosegueix sant Mateu-, *l'estrella que havien vist sortir començà a avançar davant d'ells, fins que s'aturà damunt el lloc on era l'infant. L'alegria que tingueren en veure l'estrella va ser immensa. Van entrar a la casa, veieren el nen amb Maria, la seva mare, es prostraren a terra i el van adorar. Després van obrir les seves arquetes i li oferiren presents: or, encens i mirra* (Mt 2, 9-11).

Els cors de Maria i de Josep van haver d'omplir-se d'alegria i gratitud. Goig perquè els anuncis profètics sobre Jesús començaven a complir-se; agraïment perquè els presents d'aquells homes generosos -predecessors en la fe dels cristians procedents de la gentilitat- possiblement van contribuir a alleujar una situació econòmica precària. Josep i Maria no van poder correspondre a la seva generositat. Ells, però, es van considerar prou recompensats per la mirada i el somriure de Jesús, que va il·luminar de nou les seves ànimes, i per les dolces paraules d'agraïment de la seva Mare, Maria.

J.A. Loarte